

Jose Mintegi

*Bedia, Bizkaia
(1925)*

Aurkibidea

Biografia

Bediako "Txokolateria" etxean jaioa, bertan bizi izan da beti. Aita Ubideakoa zuen. Argiketaria izan da: Bilbon ikasi zuen lanbidea 14 urte zituela. Arratiako tranbiak etxe parean zuen geltokia, eta horri buruzko istorioak kontatu ditu. Animaliekiko zaletasuna ere badu, eta Ibaizabal ibaia garbi-garbi zegoeneko kontuak ondo ditu gogoan: arrainak, hegaztiak, sugeak...

Zintak

BED-001

- **Proiektua:** Euskal Herriko txori eta animaliak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2006-10-12
- **Iraupena:** 50 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Sarasua Aranberri, Asier
- **Transkribatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

Pasarteak

1. Bediako eta Arratiako gazteak Bilbora joaten ziren beharrera

- **Erref:** BED-001/002
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:04:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

<p>Arratia izan arren, Bilbo eta Galdakao aldearekin hartu-eman handia izan dute. Galdakaoko "dinamitan", Baskonian, Firestonen edo Bilbon egiten zuten lan gehienek. 14 urtegaz hasi zen bertara joaten, lanbidea ikastera eta beharrera.</p>

Transkripzioa

-Arratia izanda, zuek hartu-emona eta zeñekin euki dozue gehiau, Arratiako Igorrekin-eta, edo gehiao Galdakaokin eta Amorebietakin-eta?

-Guk Bilborantza gehiao danok e! Tranbie be bertan paretan [ginduezan], tranbien beti Bilbora. Neu be Bilbon beharren ibili nitzen ta mutikorik.

-Hamengo jende asko-eta beharrean, Galdakao, Bilbo...

-Danak Baskonian enjeneral, ta Zuhatzun /Zugutzun/ hemen Dinamiten, ta Bilbon muellean.

-Dinamiten, hor Galdakaon?

-Galdakon. Ta gero ba Baskonia. Horixe. Ta gero horra bo bai muellera asko, Arratietik tranbiek beterik etorten ziran eta Bilboraarte. Bilbon ba badiñotsut, muellera jente asko joaten zan e?

-Muellera?

- Bai-bai, beharren, Arratietik e? Hemengo jentea enjeneral Baskoniara, eta Firestone. Firestone geroao, baie lehenao Baskoniara.

-Ta zu nun ibili ziñan?

-Ni neu Bilbon, ni ibili nitzen, ni naz elektrizistea, transformadoratan, mutikorik Egurenean. Eguren sano famosoa ixin de, lehenau hemen inguruan sano famosoa. Lo ke pasa ke ya hori desaparezidu ein de. Mutikorik ibili nitzen hantxe, Bilbon, Maximo Agirren; Gran Vian dau bokakalle bat, Maximo Agirre, ta hantxe, trasformadorak eta motorrak, elektrikuek.

-Eta zelan izan zan hamendik...

-Tranbien.

-Bai baiña, nun hasi ziñan zu ikasten elektrizista?
-Bilbon, mutikorik, ba hamalau urtegaz hasi nitzen-ta!
-Aittak esanda edo?
-Klaro. Bai-bai, Bilbora hamalau urtegaz ya. Tranbiek be orduen Arenalean paretan eurien, ta gero han... urte askora San Antonera, handik San Anton. Ta gero desaparezidu ein zan ezkerro, azkenean ba trenean.

2. Aitita ardo bila Errioxara idiagaz

- **Erref:** BED-001/004
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:06:05. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Bere aitaitaren garaian, idiagaz joaten ziren Errioxara, eta ardoa ekartzen zuten Bediara.</p>

Transkripzioa

-Akordetan naz lehenau entzutea eureri, ezta? Riojara joaten ziran aitite edo izengo ziran, aitite-edo, ez dakit, baten batzuk, nik ez dodaz ezetu e? burdi..., idi parejeagaz, ta mulon bat-edo aurretik hartu eta ardao handik Riojatik hona ekarten eurien.
-Hamendik joan haraiño eta ardaua ekarri.
-Idiekaz eta zaldiekaz-edo, haraiño joaten ziren ardaotan.
-Burdiegaz ezta?
-Bai.

3. Zepo eta amuaz harrapatzen zituzten txori txikiak

- **Erref:** BED-001/005
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:06:40. **Bukatu:** 00:08:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

<p>Gazte gazterik hasi zen txoritan: zepoagaz eta amuagaz. Amu bati harra ipini, eta horrekin harrapatzen zituzten zozo-birigarroak. Eskopetarik ez du izan.</p>

Transkripzioa

- Eta txori kontuak eta orduan zu ibili izan zara, kazan-eta?
- Bai, baie... mutikotan ba gaztetan horrixek. Zepoakaz eta, hori zepoa bakizu, horrixekaz, eta antzuloagaz be bai e? Bai, zozo-birigarroa koiten han antzuloagaz bai, e?
- Ta ze ipintzen zenduen?
- Harra, harra, harra, bakizu zer dan harra, ezta? Harragaz e? ta edurregaz asko koiten ginduzen; orduen edurre be sarri eiten euen, oin baiño sano gehiao e? Kentzean zindun hori gorritxu bet ta ipinten zindun antzuloa pite zatitxu betegaz ta harragaz, holaxe jausten ziren, zozo-birigarroak bai.

- Eta gero?
- Ba jateko!
- Barrura! eta gozuak izaten ziran?
- Honbre! gozoak, apetitu ona, baia gozoa da, bai.
- Eta bestela hori zepoakaz eta amuakaz.
- Bai antzuloakaz. Bai, palutxu beteri hari... pite zatitxu bategaz antzuloa, sartu lurrean, egoten ziren... edurrik eta ez eurien ikusten eta etorten ziran, blas!, atoan jeusten ziren, goseagaz etorten ziren.
- Eta eskopetarik eta?
- Eskopetea nik ez dot eukin, e; txinberea bai, hori aire... Ezebez. Nik denporarik be ez dot eukin, ni Bilbora denpora guztien beharren; goizean joan ta geubean etorri, ze tranbie ta hartzean ta tardetan euen hemetik Bilbora, ordubete paseutxo igual, e!

4. Egun guztia lanean, eta gauez ikastera

- **Erref:** BED-001/006
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:08:25. **Bukatu:** 00:09:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

<p>Egun guztia beharrean, eta zazpietan lanbidea ikastera joaten ziren, "Artes y oficios"era. Gauez ailegatzen zen beti etxera. Askotan lo.</p>

Transkripzioa

-Ta badiñotsut... eskolatik edo beharretik urtenda, joaten gintzezan "Artes y Oficios"era, Basurtun han goien egon zan eskolea, ta hara joaten gintzezan eskolara, beharretik urtenda zazpiretan, hara ikastolara, gabaz. Ta baten fijate ze pase jatan? Montetan naz tranbien han ta loak hartu ta Lemoaraarte lo!, ta "benga", urten eta "aiba, Lemoa!", handik gero oiñez etzera, geubean e! Ba hori ba tranbia bederatzien koiten gindun eta ordu te piku tardetan euen tranbiek hona, oseake fijate, gero geubean handik bakar-bakarrik honantza. Hamarretan, hamarrek eta pikuen, bai.

5. Arratiako tranbiaren ingurukoak

- **Erref:** BED-001/008
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:09:50. **Bukatu:** 00:10:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Arratiako tranbia beti ezagutu izan du. Garai batean bere arrebak taberna izan zuen etxean bertan, eta tranbiako gidariek ardo tragoxka bat hartzen zuten Bedian geratzen zirenean.</p>

6. Bediako txoririk ezagunenak

- **Erref:** BED-001/009
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:10:40. **Bukatu:** 00:11:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Elizatzoria, txindorra, txioa, zozoa, birigarroa eta neguan hegaberak, eta oilagorrak. Txanbillotxa, jilgeroa eta pioa ere bai. Horiek izan dira txoririk arruntenak.

7. Ibaizabalen ikasi zuten igeri egiten

- **Erref:** BED-001/012
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:32:40. **Bukatu:** 00:33:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Igeri egiten Ibaizabalen ikasi zuten. Ura garbi-garbi zetorren, eta umeek bertan jolasten zuten. Emakumeak arropa garbitzera ere bertara joaten ziren. Igeri egitera mutilak bakarrik joaten ziren, neskari ez. Fraka motzekin, edo bilutsik egiten zuten igerian.

8. Ibaizabal oso aberatsa zen: loinak, angirak, arrankariak...

- **Erref:** BED-001/013
- **Iraupena:** 0:04:10. **Hasi:** 00:33:30. **Bukatu:** 00:37:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Erreka garbi zetorren eta arrain asko zegoen: loinak, barboak, ezkaluak, angirak, arrankariak... karramarroak ere bai. Benakea, esparbela eta butroia erabiltzen zituzten arrantzan egiteko, edo bestela, eskuekin. "Ibaizabalek hainbat gose kendu dau gerraostean". Bilbotik ere etortzen ziren kanaberaz arrankariak eta barboak arrantzatzen. Erreka-sugeak ere izaten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com